

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De duplici separatione. B. C

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

missis coniugium fieri ex communi consensu ver-
bis de presenti expresso, quamuis amor ad hoc at-
traxerit. Cuius rei documentum præstat Iacob,
qui Rachel decoram facie & venusto aspectu ama-
uit, eamq; multum diligens ait, Seruiam tibi pro *Genes. 19. a*
Rachel 7. annis. In Deuteronomio etiam legitur. *Deut. 21. b*
Si videris in medio captiuorum mulierem pul-
chram, & adamaueris eam, voluerisque vxorem
habere, introduces eam in domum tuam, &c.

Quod malus finis non contaminat sacramentum. E

Et licet fine non bono contrahatur coniugium,
quando species contrahentis mouet animum, cō-
iugium tamen bonum est: quia vita mala vel in-
tentio peruersa alicuius, sacramentum non con-
taminat. Habuit autem coniugium Mariæ & Io-
seph alias causas speciales, scil. vt virgo solatio vi-
ri sustentaretur, & vt diabolo partus celaretur: vt
Ioseph esset testis castitatis, defendens eam ab in-
famia suspicionis, ne adultera damnaretur. *Hiero. in cō-
ment. ad c. 1.
Matth. 1. 9.*

DE TRIBVS BONIS CONIUGII.

DISTINCT. XXXI. A

Post hæc de bonis coniugii quæ sint, & qualiter
coitum excusent, dicendum est. Tria sunt prin-
cipaliter bona coniugii. Vnde Aug. Nuptiale bo-
num tripartitum est, scil. fides, proles, sacramen-
tum. In fide attenditur, ne post vinculum coniu-
gale cum alio vel alia coeatur: In prole vt aman-
ter suscipiatur, religiosè educetur. In sacramento,
vt coniugium non separetur, & dimissis vel di-
missa ne causa prolis alteri coniungatur. *Aug. de Ge-
nes. ad liter.
li. 9. c. 7. 10. 31.*

De duplici separatione. B

Separatio a. gemina est, corporalis scil. & sacra-
mentalis: corporaliter possunt separari causa for-
nicationis, vel ex cōmuni consensu causa religio-
nis, siue ad tempus siue vsq; in finem. Sacramentali-
ter vero separari non possunt dum viuunt, si legi-
timæ personæ sint. Manet n. vinculum coniugale
inter *Matth. 16. b*

inter eos, etiã si aliis à se descendentes adhaerint. Vnde Aug vsq; adeo manent inter viuentes semel inita iura nuptiarũ, vt potius sint inter se coniuges etiã separati, quam cum aliis quib. adhaerũt. Itẽ, Manet inter viuentes quoddã coniugale vinculum, q; nec separatio, nec cum altero copulatio possit auferre: sicut a postata anima, velut de coniugio Christi recedẽs, etiam fide perditã, sacramentum fidei nõ amittit, quod lauacro regenerationis accepit. Redderetur n. redeunti, si amisset abcedens. Habet a. hoc qui recesserit ad cumulum supplicii, non ad meritum præmii. Itẽ Quibus placuit ex consensu ab vsu carnalis concupiscentiẽ in perpetuum continere, absit vt vinculum inter illos coniugale rumpatur, imò firmiter hæret, quo magis ea pacta secũ gerunt: quæ charius concordiusq; seruanda sunt, non voluptariis corporum nexib. sed voluntatis animorum affectibus. Et attende, quod tertium bonum coniugii dicitur sacramentum: non quod sit ipsum coniugium, sed quia eiusdem rei sacre signum est, id est, spiritualis & inseparabilis coniunctionis Christi & Ecclesiæ.

Hæc tria non adsunt omni coniugio.

Et est sciendum, ab al. quib. contrahi coniugiũ, q; hæc tria bona non committantur. Deest n. fides, vbi vir cum alia, vel mulier cum alio coit. Hoc ergo bonũ ita coniugio adhaeret, vt ex eo si absit, amplius cõmendetur coniugium: si non absit, non inde annihilatur. Quæ n. adultera est, non ideo coniunx non est: imò si cõiunx non esset, adultera nõ foret. Quod cum fit, culpa committitur, sacramentum vero non cassatur. Bonum quoq; prolis non omnibus adest coniugib. Quidam n. pari voto continentiam seruant. Alii pro gratis defectu vel alterius rei causa generare non valent. Nec omnes illi etiã, qui prolem recipiunt, bonum prolis habent. Nam bonũ prolis dicitur non ipsa ples, vel prolis

spes,

*Ibid. cap. 11.
in princ.*

spes, quæ ad religionē non refertur: imò ad hære-
ditariã successiõnē: (vt cum quis hæredes terrenæ
possessiõnis habere desiderat) sed spes ac deside-
riũ quo proles ad hoc quæritur, vt religione infor-
metur. Multi ergo prole habent, qui tamen bono
prole carēt: nec ideo tamē coniugiũ esse desinit. Sa-
cramētum vero ita inseparabiliter cõiugio hæret
legitimarum personarũ, vt sine illo coniugium nõ
esse videatur, quia semper manet inter viuentes
vinculũ coniugale: vt etiã interueniente diuortio
fornicationis causa, cõiugalis vinculi firmitas nõ
soluatur. Vbi vero non inter legitimas personas
contrahitur coniugium, non adest illud bonum,
quod dicitur sacramentum: quia potest solui talium
copula, de quib. post dicitur. Quod vero coniugiũ
sit inter eos, qui cõiugali affectu non tamē gratia
prole sed explendæ libidinis causa conueniunt: nec
fornicarii, sed cõiuges appellentur, ostēdit Aug. in-
quies, Solet quæri. Cum masculus & fœmina, nec
ille maritus nec illa vxor alteri, sibi met non filio-
rũ procreãdorum, sed pro incontinētia soli con-
cubitus causa copulatur, ea fide media, vt nec illa
cum altero, nec ille cum altera faciat id: vtrum nu-
ptiæ sint vocandæ. Et põt fortasse non absurdè hoc
appellari conubiũ, si vsq; ad mortē alicuius eorũ
id inter eos placuerit: & prole generationē, quam-
uis non ea causa coniuncti sunt: non tamē vitæ ue-
rint, vt vel nolint sibi nasci filios, & etiam operè
malo aliquo agant, ne nascatur. Cæterum si vel v-
trunq; vel vnum horũ delit, nõ inuenio, quomo-
do has nuptias appellare possim. Et n. si aliquam
sibi ad tēpus adhibuerit, donec aliquã dignam ho-
noribus aut suis facultatib. inueniat, quã in cõiu-
gio adducat: animo ipso adulter est: nec cū illa quã
cupit inuenire, sed cū ista cum qua sic cubat, vt cū
ea non habeat maritalē cõsortium. Ecce coniuges
dicuntur, qui solius concubitiõ causa conueniunt,
si ta-

*In lib. de bo-
no coniuga-
li in princ.
c. 5. in so. 61*

si tamen prolis generationem aliquo malo dolere non vitent.

De his qui procurant venena sterilitatis.

De nupt. & concu. lib. 1. ca. 15. 20. 7. Qui verò venena sterilitatis procurant, non coniuges, sed fornicarii sunt. Vnde Aug. Aliquando eousq; peruenit hæc libidinosa crudelitas, vel libido crudelis, vt etiam venena sterilitatis procuret: & si nihil valuerint, conceptos foetus inter viscera aliquo modo extinguat vel fundat, volendo prolem suam prius interire quam viuere: aut si in vtero viuebat, occidi antequam nasci. Prorsus si ambo tales sint, coniuges non sunt: & si ab initio tales fuerunt, non sibi per connubium, sed per stuprum potius conuenerunt. Si vero ambo tales non sint, audeo dicere, aut illa quodammodo est mariti meretrix, aut ille adulter vxoris.

Quando sunt homicidæ qui procurant abortum.

Aug. ca. 80. Hic quizri solet de his qui abortum procurant, quando iudicentur homicidæ, vel non? Tunc puerperium ad homicidium pertinet, quando formatum est, & animam habet, vt Aug. super Exod. asserit. Informe autem puerperium, vbi non est anima viua, lex ad homicidium pertinere nolu-
Super Exod. ca. 21. Idem li. quæst. ex veteri testa. 8. 23. 2. 4. it. Dicit etiam Aug. quod informe puerperium non habet animam: ideoq; multatur pecunia, non redditur anima pro anima. Sed iam formato corpori anima datur, non in conceptu corporis nascitur cum semine deriuata. Nam si cum semine & anima existit de anima, tunc & multæ animæ quotidie pereunt, cum semen fluxu non proficit natiuitati. Primum oportet donum compaginari, & sic habitatorem induci. Cum ergo lineamenta compacta non fuerint, vbi erit anima. Itē Hieron. ad Algasiam, semina paulatim formantur in vtero: & tamdiu non reputatur homicidium, donec elementa confecta suas imagines membraq; suscipiant. His apparet tunc eos homicidas esse; qui

In 10. 3. epistoliarum de 11. quæstion. quæst. 4.